

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisen ES-
senkannattaja, ilmestyvä Astoriassa, Ore., joka
distri The Western Workmen's Pub. Co:n
kustantamana.
TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c
CANADAAN
1 vuosikerta \$1.25, puoli vuotta 75c
SUOMEEN
1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c
TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

TOVERITAR
(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in
America. Published every Tuesday by The
Western Workmen's Publishing Co.
Advertising rates 50c per inch per insertion.
Huoneisto sijaitsee 10:n ja Duane ka-
rtauksen kulmassa. Puhelin 365.
Ilmoitushinta 50 senttiä tammalta kerran.
Maimailmoituksista \$1.00 ensimmäiseltä tnu-
malta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lllä.

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year \$1.00, 5 months 60c
IN CANADA:
One year \$1.25, 6 months 75c
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year \$1.50, 6 months 80c

Entered as second-class matter July 18th
1914, at the Post Office at Astoria, Oregon.
Under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS:

Selma Jokela-McCone
1669 E. 16th St., Portland, Ore.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa
seuraavaa:
Uusia 80
Uudistuksia 42
Kalkennut 70

**KIRJEENVAIHTAJILLE JA
AVUSTAJILLE.**

Kaikki tämän lehden toimi-
tuskelle ajottut kirjoitukset ovat
lähetettävät nyt osoitteella: Box
99, Astoria, Ore.

**LUOKKATAISTELU-
ALUEelta**

HERMAN, MICH.

Nyt koska kertakin aikaa riittää,
niin otin perunan kuorimaveitsen ja
raavi ruoosteen pois kynän kärjestä
sekä sanon sinun kaksi paikkakun-
tamme oloista. Ensimmäkin me työ-
läise saamme elantomme tienaa-
malla niin sanotulla metsän "run-
nareilla," sillä niitä on täällä useam-
pia, vain eihän iso työläisperhe saa
nykyaikana kun pikkusen nimeksi
lokopöytäisiä elämän tarpeita. Kun
meillä kauppialta kysymään mitä
nyt se tahi se laatu tavaraa maksan,
niin saapi valmiiksi varata kengän
kärjet oves kohden saamatta mi-
kaassa mitään, syytä kun "natiink-
laulu" ei ole siltä kunnossa että se
voisi vaatimukset vastata. Olen lu-
kenut Toverittaresta Venäjän nais-

sotilaitten kokemuksista. Minun
mielestäni näihin elinkustannuksiin
katsoen olisi pian palkkiaan täällä-
kin sama teko. Jotkut paremplosat
vain nauruskelevät työläisillä,
että eivät viitsi tehdä töitä he vain
laiskottelevat, vaikka on ansio mah-
dollisuutta kaikkialla, vaikka ei mi-
tenkään riitä ansio siihenkään mitä
kipeästi työläisen kodissakin täytyy
olla.

Luin myöskin viimeisestä Toverit-
taresta paikkakunnan kirjoituksen,
jossa varmaankin kirivarin kynän
kärki raapasi siitä kohtaa jota syy-
hytti, nimittäin että miesväki ei toi-
sin sanoen luomakunnan herrat ovat
niin kihtyneet kortin pelaukseen, et-
tä se on päivän polttaviupana kysy-
myksenä ollut jo kauan. Sitten ky-
syin kerran erältä runarilta, että
siellä kämpällähän on hauskaa ajan
kuluu kun on neljän kunnikaan kir-
joja kymmeniä eri pakkoja, läin vain
vastasi siihen, että siellä viijellään
paljon hyvää kirjallisuutta jonka
län olisi mahdollisesti antanut mi-
nun uskoakin jos olisin niin halun-
nut ja kyllä kai minä sen uskonkin
vaan toisenlaisessa muodossa, kun
runnari valuttui. Vaan emmehän
me naiset tietysti saisi mihinkään
senlaisiin kajoja vaan alahan mie-
het ovat naisille anteeski autavaisia.
Toivon tässäkin olevan.

Muutoin tuli talvi ainakin täällä
perukalla hyvin aikasin. On jäänyt
perunoitakin kaivamatta, vaan en
tiedä onko täällä farmikylässä kel-
tään jäänyt.

Ehkä lopetan toistajaksi, jos näen
tämän Toverittaresta, niin kyllään
toiste enempi. Kirjottakaa parem-
mat kynällijät seuraavan kerran.

YKSI JOUKOSTA.

EUREKA, CAL.

Täältä Eurekasta harvoja näkyy
uutisia Toverittaresta nykyään, synnä
siihen arvattavastikin on kirjeenvai-
htajan aikaansaamattomuus, odottaa
vain jos toiset sen tekisivät.

Täällä toimitaan sentään melko ri-
peästi. Ompeluseurala on valmista
töitä melko paljon varattu joulun ai-
kana pidettäviä myyjäisiä varten.

Osastolla on toimittu useampia
näytösiltamia muiden muassa "Nai-
ma hulluja" esitettiin 29 p. lokak.
Esitys sujui melko hyvin vähään
harjoitukseen nähden. Yleisöä oli
saapunut melko paljon ja näytti se
olevan hyvin tyytyväisiä illan oh-
jelmaan.

Joulun ajaksi on alkamus saada
näyttämölle kaksi pitkä kappaleita
"Sodan palkka," murhe näytelmä, ja
"Itoimian talossa" huvinäytelmä. Nä-
mät kappaleet kumpikin ovat katso-
misen arvoiset, joten kehoitamme
yleisöä ottamaan tämän huomioon.

Talvi tekee tuloaan täälläkin, sa-
detta ei ole ollut vielä ollenkaan,
mutta ilmat on sumuiset ja kosteat.
Syksyinen tunnelma tunkee ihmisle-
liinkin, mutta alkäämme antako sen
lomauttaa luokkataisteluintoa. Seur-
ratkaamme ajan kulkua ja tapahtu-
mia ympärillämme ja yli maailman
ja ottakaamme huomioon, että mei-
dän kaikkien on oltava mukana köy-
hällistön luokkataistelussa, musertaak-

semme rahavaltia joka vielä tänä päi-
vänä hurme vertainia työläisten verta
vuodattaa.

Lämpöinen tervehdys Toverittaren
laajalle lukijakunnalle. Toverituodella,
A. W—LA.

PITTSBURG, MASS.

Tervehdys Toverittarelle ja sen lu-
kijoille täältä Pittsburgista.

Täältä ei näe juuri koskaan mitään
Toverittaren palstoilla, mutta eletään
sillä täälläkin ja toiminta on hyvin
viikasta, Ompeluseura on aloittanut
toimintansa ja kokoukset ovat sään-
nöllisesti joka toinen torstai. Moni-
lukuinen ei joukkomme kyllä ole,
mutta toivomme että se kasvaa, sillä
olen kuullut monen tytön sanovan et-
tä tulevat mukaan jos kokouksia pi-
detään haullia. Sillä haullille ei ole
niin pitkä matka, 14 p. tienolla on
täällä puhuja, muistakaa sanpua sil-
mälukonnetta kuulemaan, sillä näitä
tilaisuuksia ei ole meillä usein tarjoi-
la. Akitatsiooni toimikunnalla on il-
tamat 17 p. marraskuuta. Huvitoimikun-
ta pitää huolen ravintolasta. Ny-
kyäka vaatisi meidän toimimaan ut-
terasti ja tietysti me tehdään minkä
voimme.

Siitä palvelustyttöjen olojen kor-
jaamisesta on ollut nykyään usein
kirjoituksia Toverittaresta ja toivon
että ne tempaa meidän jokaisen mu-
kaansa, sillä meidän elämä ei ole
niin hauskaa. Olen kuullut monen sa-
novan että me muka luulemme kuul-
lavamme herrasväkeen, mutta minä
uskon ettei yksikään palvelustyttö voi
sillä ajatella. Sillä ei mitään muulla
työaulla tule niin selvästi tuntemaan
luokkarajaa kuin palveluksessa. Jos
palvelustyttö voi säilyttää terveyten-
sä että hän voi oikein tehdä työtä
melkein yöt päivän perään, niin hän
saa jonkunlaisen kohtelun, mutta
meillä on niin pitkä päivä ettei yksikään
tyttö voi säilyä kauvan ter-
veenä. Kaikkilla työaalloilla on unhoita,
mutta me olemme niin toimettomia,
että ei saada mitään aikaan. Nyt
kun taas on ompeluseurat alkaneet
toimintansa, niin käytetään niitä hy-
viksemme. Siellä voidaan keskustel-
la tästä kysymyksestä, että mitä
meidän olisi tehtävä olojemme kor-
jaamiseksi. Sillä keskustelemalla
toistemme kanssa, me opimme tunte-
maan toistemme mielipiteitä ja y-
hteisymmärrys kasvaa. Sitte voimme
yhtenä miehenä pyrkiä eteenpäin.
Minulla olisi niin paljon kirjoitami-
sta, mutta kun ei ole aikaa. Toivon
että voim ensikerralla kirjottaa enem-
pi. Toivon hauskaa talvea kaikille
Toverittaren lukijoille.

BENALTO, ALTA.

Tervehdys sinulle Toveritar ja lu-
kijakantasi. Sinä, joka olet nyt ainoa
valonhoijastus koko Canadian tove-
reille. Oikein sydämeni jäysihti näht-
yän Toverittaresta, että lehtemme
Toveri on myös meiltä kielletty. Ei
ole nyt enää muuta kuin tämä oma
pieni äänenkannattaja. Kuinka kauan
edes saa tämän käteensä. Ehkä (toi-
von kuitenkin) nyt tämän Toverit-
aren tilaajamäärä yleene, eikä aha
näytä alas päin menoa kuten viime-

alkoina. Kukaan nyt saada tämä
hileman yleneään kun se on meidän
ainoa lehtemme. Samalla saisinme
lehtemme monipuolisemmaksi.

Pyydän toimitusta vastaamaan
minkä puoleen lehti se on joka,
muistakseen Hankoekissa ilmestyvä
Tuhran kustantamana. Olen nähnyt
sen näytenumeron, mutta epäilen
minkä äänisen lehti se on, kun Ca-
nadan uutisten toimittaja Munonen
ei luvannut kaikkensa antaa sen le-
venemiseksi ja tiedän, että työväen
puoluelehtiä se ei kannata. Sen leh-
den nimi on Lauantaiposti.

Aikuisin syksyllä raivosi täällä
autokuume. Autoja ostivat Piiraisen
veljekset ja Alex Pasma ja Eti Walli.
Nyt on raivonnut "tryskikuume" ja
niin toivat suomalaiset suuren puim-
makoneen, joka nyt pyörii, että pak-
kat soivat. Sillä on 14 osakasta. Se
oli kyllä tarpeeseen, sillä tässä ym-
päristöllä on ollut vaikea saada puim-
makonetta ennenkuin hyvin myöhään
sillä tässä ympäristöllä ei ole ollen-
kaan puimakonetta. Samoin Talson
veljekset ja Matti Johnson ovat os-
taneet yhteisen puimakoneen. Se on
vain pieni, ovat kai vain ottaneet
omiksi tarpeikseen.

Oii sitä kylmää ja lunta tuli, että
luulimme jo talven tulevan, mutta
nyt taas on ilma mitä herrttaisla. Sillä
hauskaa syksyä vaan Toverittaren
lukijakunnalle toivoo
SAMA KUIN ENNENKIN.

En ole nähnyt lehtiä, josta kirjot-
taja kysyy, mutta arvelen, että se
lienee joku äkäpussin purkaus, sillä
me sosialistitkin olemme vaan tavall-
isia ihmisiä ja harva meistä voi
nautinnolla marttyyrikuunua kantaa,
olipa tuo marttyrius persoonapilinan
tai aatteellisen vainon tulos.

Samalla saan ilmoittaa, että kai te
canadalaiset saatte alvan heti oman
lehtenne, koskapa sille jo on Yrjö
Mäkelä toimittajaksi valittu. — Sel-
ma-täti!

SAULT STE MARIE, ONT. CAN.

Aijon nyt kirjottaa Toverittaren
täältä Alkoman linjalta, sillä epä-
täältä ole koskaan näkynyt kirjoitus-
ta Toverittaren palstoilla, joten minä
sils aljon vähän pakista näistä kämp-
päoloista. Nyt on taas Canadian hal-
litus "topannut" meidän ainoan leh-
temme, Toverin, joka tänne enään
pääsikin tulemaan, lukuunottamatta
tätä meidän naisten lehteä.

Kävisi täällä meidän kämpällä In-
dustrialistin asiamieskin vaan ei oi-
kein hänen paperinsa tahtonut käydä
kaupaksi, koska vain kaksi tilausta
sai tältäkin kämpältä, vaikka on kol-
misenkymmentä miestä. Syntyipä
vieleen vilkas väittely josta tuon sa-
notun paperin kauppaaja suuttui niin,
että otti ja lähti illalla puoli kahdek-
san aikana syksy pimeällä toiselle
kämpälle, jota väliä on 5 mailia. Ei
kuulunut sen paremmin sielläkään
kaupat käyvän koska vain yhden ti-
lauksen sai. Ei ne pojat vaan tahdo
tällä Alkoman linjalla pitää sen yhi-
den suuren union äänitorvesta, vaikka
sillä kuinka tyketyttäisiin.
Vikki Rossi kävisi kämpällämme.

hanaikainen miehitteko. Olen alkanut
käviämään oikeata suomalaista ruk-
kia ja karstoja. Jos sils joku voisi
neuvoa minulle mistä saisin ostaa,
kerjätä, ryöstää tai varastaa kunnol-
lisen suomalaisen rukin, karstat ja
muutama paunan viljoja, niin olisin
sillä ikuisesti kiitollinen. Kirini opet-
ti minut niitä vehkeitä käyttämään.

Ja nyt loppujen lopuksi lyödään
kättä hyvästäiksi. Joka tykkää mi-
nun vastakin persoonallisesti lähestyä,
voi kirjottaa minulle tällä entisellä
osotteella: 1669 E. 16 St., Portland,
Ore. Tämän kuun loppupuolella men-
nen safralaan, joten sen jälkeen en
voi teitä lähestyä, ei ainakaan ennen
joulua. Oikeen tuontu ikävälle sen-
puolesta, että jii niin monta ystävää
joilta joka viikko innostavia kirjo-
ituksia sain. Mutta muistakaa nyt
samoim innostaa uutta toimittajaa, ja
olla hänelle kaikki puolin avuksi.
Hän on sellainen miellyttävä akan-
terppana, että uskon teidän tulevan
hänen kanssaan hyvin toimeen.

No — Kupai! Kyllä kirjotan To-
verittaren sikäli kun jaksan, jos
viitsitte lukea. SELMA-TÄTI.

**KAHVI-
JUTTUJA**

Viime viikolla sain käteeni pienen
mielenkiintoisen kirjaautouden.
Nim miellyttävä, mielenkiintoinen ja
jännittävä se oli, etten malttaut
kädestäni laskea ennenkuin olin sen
loppuun lkenut. Tekipä monesti
niellä jo väliä viikasta loppuun näh-
däkseen, että mikäähän siitä oikeas-
taan viimeksi tulee. Tämä uutuus
on niin uusi, että ei sitä ole vielä
missään julkaistu, joten sen sisältöön
tietävät vaan kirjottaja ja minä alle-
kirjoittanut. Se on kuvaus Suomen
maatalouselämästä nimeltä: "Toini Tu-
lensuu," kirj. Helmi Matson. Nyt
tarjotaan tämä viihdyttävällä tavalla
kirjoitettu kertomus Toverittaren lu-
kijain nautittavaksi. Se alkaa jo
tässä numerossa ja jatkuu seuraav-
issa useamman kuukauden ajan.
Älkää jättäkö tätä lukematta!

tuas kipeämään ja olempa varma sil-
tä, että tällä kertaa se kipeää kym-
meneen tuhanteen saakka keskeyty-
mättä. Ainoastaan kolmetuhatta un-
ta tilaajaa ei ole vaikea saada (ja
entiset tilaajat pysyytään) tämän tal-
ven aikana ja vieläpä mennä siitä
ylkin, niin paljon, ettei kesän la-
maannusaika voi laskea tilaajamää-
riä enään alle kymmenestä tuhane-
sta. Se on ennustuksen ja harras
toivoni.

Toivon vaan, että saataisiin liik-
keenhoitaja, joka antaisi arvonsa täl-
lekin lehdelle, kuten tekee nyt toi-
mestaan eroamassa oleva. En tiedä
miksi, mutta ainusta tuntui kovin
ikäväille kun eräänä päivänä huo-
masin Toverista, että liikkeenhoita-
jan paikka on avoinna. Nikula an-
saitsee tunnustuksen työstään ja mi-
nä olen sitä mieltä, että on annettava
se lämpimän eläissä, eikä vasta kuole-
man jälkeen kuten porvarit.

Toimittajan saimme naisen! Sil-
loin kun näin ilmoituksesta, että muka
mieskin yhtähyvin kelpaa, ajattelin
vaik'en uskaltanut sanoa, että mah-
taneekohan löytyä miestä niin itse-
rakasta, joka uskoo tietävänsä enem-

män kuin kaikki naiset keittämisestä,
kotitaloudesta, lastenhoidosta jne.,
että hakee lehtemme toimittajaksi.
Mutta luotin siihen, etteivät miehet
hac, enkä siinä luottamuksessani tai-
tanut pettyväkään.

Nyt meillä on toimittaja, jota jokai-
nen uskaltaa kirjoituksillaan lä-
hestyä. Hän on nainen ja äiti, sils
ymmärtää sekä aikuisia että lapsia.
Olemme jo ennenkin tutustuneet
hänen miellyttäviin kynänuotteisih-
in, jotka ovat suurimmaksi osaksi
olleet nuorisolle ja lapsille, ja sellai-
seen tapaan kirjoitettuja, että niissä
on ollut opinkaaunaa vanhemmillekin
ihmisille. Sils saan esittää teille
uuden toimittajamme toveritar Anna
Kokon!

Knapan muija kerran ehdotti mi-
nulle muiston antamista, kun olen
tässä nyt lähtemässä. Kiitos! Olen
sentään senverran saanut pistettyä
hyllille, että jos ei kovin huonosti
se sairaala reissu onnistu, niin saan
laskuni maksetuksi. En sils kipeässä
tarpeessa ole.
Mutta minulla on viime viikkoina,
kun olen katsellut lapsilleni talvita-
mineita, ollut sellainen hyvin van-